

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9CoCsp/54/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0020203009
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:0020203009.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Aleny Mikovej, v spore žalobcov: 1. C. Č., M., B.. Q.. C. XX, G.. XX.XX.XXXX, X. M. Č., M., B.. Q.. C. XX, G.. XX.X.XXXX Q. X. T. T. Č., M., B.. Q.. C. XX, G.. X.XX.XXXX, zástupca všetkých JUDr. Lucia Žužová, Staré 13, nar. 1.12.1974, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zástupca Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., Košice, Bočná 10, IČO: 36 863 017, za ktorého ako konateľ koná advokát Mgr. Marek Dubovský, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých spotrebiteľských úverov, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 19Csp/40/2020 - 47 z 18. novembra 2020

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Michalovce ako súd prvej inštancie (ďalej aj len ako „súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o určenie, že úvery žalobcom 1 a 2 poskytnuté na základe spotrebiteľských zmlúv č. XXXXXXXXXXXX zo 16.5.2008 a č. XXXXXXXXXXXX z 10.5.2013 sú bezúročné a bezpoplatkové. Vychádzajúc z právneho názoru, že za bezúročné a bezpoplatkové sa považujú len spotrebiteľské úvery poskytnuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z., resp. §11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.) pri svojom rozhodovaní o žalobe vychádzal zo zistenia, že ani na jednu z posudzovaných zmlúv sa nevzťahuje v danom čase účinná zákonná úprava spotrebiteľských úverov, hoci nepochybne ide o zmluvy spotrebiteľské. Na zmluvu zo 16.5.2008 zákon č. 258/2001 Z. z. sa nevzťahuje z dôvodu, že žalobcom 1 a 2 ako spotrebiteľom ňou bol poskytnutý úver nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 € (805 000 Sk, t. j. 26 721 €), ale aj preto, že úver bol poskytnutý na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti (§1 ods. 2 daného zákona). Na zmluvu z 10.5.2013 úprava v tom čase účinného zákona č. 129/2010 Z. z. sa nevzťahuje z dôvodu, že táto ako zmluva uzavretá na refinancovanie úveru poskytnutého na základe zmluvy zo 16.5.2008 rovnako bola uzavretá za účelom poskytnutia úveru na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti a tiež aj preto, že je zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti (§1 ods. 3 daného zákona).

2. S poukazom na ustanovenie §11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi umožňujúce žalobou pred súdom sa domáhať o. i. aj určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru, vzhľadom na to, že toto zákonné ustanovenie nie je možné aplikovať na úverové spotrebiteľské zmluvy všeobecne, ale iba na zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavreté podľa zákona č. 129/2010 Z. z., o aké v danej veci nejde, konštatoval aj procesnú neprípustnosť žaloby v zmysle §137 písm. d) CSP.

3. Žalobu žalobkyne 3, ktorá záložcom sa stala v roku 2016 v dôsledku prevodu vlastníckeho práva k predmetu zálohu pôvodnými záložnými dlžníkmi (žalobcovia 1 a 2) na žalobkyňu 3 zamietol vychádzajúc z definície pojmu spotrebiteľ obsiahnutej v §53 ods. 4 o. z. konštatujúc, že samotný prevod záložného práva, aj keď zabezpečujúceho záväzky zo spotrebiteľskej zmluvy nemá dôsledky aj na postavenie

nového záložcu ako spotrebiteľa, a preto uzavrel, že žalobkyni 3 postavenie spotrebiteľa nesvedčí, a nie je preto vo veci aktívne vecne legitimovaná

4. Zo všetkých týchto dôvodov konštatoval preto, že žalobcovia súdnej ochrany určením bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov sa domáhajú vychádzajúc z tvrdených porušení ustanovení zákonov, ktoré na nimi uzavreté úverové zmluvy sa nevzťahujú. Uzavrel preto, že žaloba nemá oporu ani v hmotnom ani v procesnom práve, a preto ako nedôvodnú ju zamietol.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle zásady úspechu vo veci, keď v spore plne úspešnému žalovanému priznal nárok na plnú náhradu jeho trov voči neúspešným žalobcom (§262 ods. 1, 255 ods. 1 CSP).

6. Proti tomuto rozsudku žalobcovia podávajú odvolanie uplatňujúc odvolacie dôvody podľa §365 ods. 1 písm. b), e) a h) CSP. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalobcovia 1 a 2 pripúšťajú, že žalobou uplatnený nárok po právnej stránke nesprávne odvodili od zákonných ustanovení platných pre spotrebiteľské úvery, namietajú však, že vzhľadom na charakter dlžníkov ako fyzických osôb na sporné zmluvy sa vzťahujú príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§52 a nasl.), t. j. aj ustanovenia o neprijateľných podmienkach a ich právnych účinkoch. Odvolatelia súdu vytykajú, že hoci oni na konkrétne neprijateľné zmluvné podmienky v predmetných zmluvách v priebehu konania presne poukazovali, súd v zmysle týchto ustanovení predmetné zmluvy vôbec neposúdil a nevyhodnotil tak, či na strane úverujúcej banky v jej prospech (ne)vznikla značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcov. V tejto súvislosti odvolatelia opisujú okolnosti a príčiny, za ktorých a pre ktoré so splácaním úveru zo zmluvy zo 16.5.2008 sa dostali do omeškania a pre ktorú 10.5.2013 pristúpili na bankami zavedený spôsob refinancovania úveru. Pri tomto v poradí druhom úvere banka od spotrebiteľov však už požadovala aj jeho zabezpečenie nehnuteľnosťou (bytom), čím pozícia žalovanej banky jednoznačne sa zvýhodnila, pretože z tiesne žalobcov nezabezpečený úver sa stal úverom zabezpečeným. Navyše pri nastavení podmienok splácania tohto novšieho úveru banka neprihliadala na neschopnosť žalobcov 1 a 2 úver splácať a aj splátky nastavila na obdobnú výšku ako pri úvere zo 16.5.2008, ktorý z dlhodobého hľadiska žalobcovia neboli schopní uhrádzať.

7. Žalobcovia vrátane žalobkyne 3 spochybňujú výšku úveru argumentujúc, že táto nie je správne vyčíslená, nie je ani ustálená. Žalobkyňa 3 v odvolaní zároveň namieta proti záveru súdu, že ona v spore nie je aktívne vecne legitimovaná domáhať sa určenia výšky záložným právom žalovaného zabezpečenej pohľadávky, vo vzťahu ku ktorej žalovaný už aj začal s výkonom záložného práva a ktorá má byť uspokojená z výťažku dražby bytu v jej vlastníctve, čo podľa nej zároveň zakladá jej aktívnu vecnú legitimáciu v spore.

8. Odvolatelia súdu z týchto dôvodov súdu vytykajú preto, že žalobu posúdil výlučne formálne, nezaoberal sa samotnou podstatou a obsahom žaloby, žalobcom neposkytol ochranu spotrebiteľa podľa §53 o. z., neposúdil podmienky a okolnosti poskytnutia úveru na základe zmluvy z 10.5.2013 a nezaoberal sa ani spornou výškou tohto úveru, ktorý v sebe zahŕňal aj spornú výšku zostatku úveru zo zmluvy zo 16.5.2008 ako istiny vrátane príslušenstva. Odvolatelia z týchto dôvodov namietajú, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní v tejto veci postupoval svojvoľne a tiež, že v konaní pochybil, pretože došlo k porušeniu práv žalobcov ako sporovej strany na spravodlivý proces, keď na pojednávanie nepredvolal B.. L. Ž., zástupcu žalobcov splnomocneného na celé konanie, v dôsledku čoho tejto nebolo umožnené hájiť práva a záujmy žalobcov v konaní pred súdom. Rovnaké pochybenie súdu vytykajú z dôvodu, že tento nevykonal dokazovanie predloženými listinnými dokumentmi, resp. výsluchom žalobcov, ktoré majú významný dopad na prípadné opačné rozhodnutie vo veci.

9. Žalovaný, zástupcovi ktorého odvolanie žalobcov bolo doručené 10.3.2021, nevyužil svoje zákonné právo a k odvolaniu protistrany sa nevyjadril. Žiadna zo strán ďalšie podanie vo veci neurobila.

10. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania a tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez nariadenia pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok

postupom podľa §389 ods. 1 písm. b) a c) CSP je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Preskúmvacia činnosť odvolacieho súdu zahŕňa v sebe nielen skúmanie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie z hmotnoprávneho hľadiska, ale aj posudzovanie postupu súdu z hľadiska procesnoprávnych predpisov. Porušením práva na spravodlivý proces je potrebné rozumieť procesne nesprávny, zákonu sa priečiaci postup súdu majúci za následok znemožnenie sporovej strane buď zúčastniť sa konania alebo realizovať ďalšie procesné oprávnenia, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva za účelom účelného uplatnenia alebo bránenia práva proti druhej strane v spore.

12. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že zákonná sudkyňa 1.10.2020 nariadila vo veci pojednávanie na deň 18.11.2020 o 9.30 hod., na ktoré predvolala žalobcov, žalovaného a jeho zástupcu (splnomocneného na celé konanie). Následne B.. L. Ž. 8.10.2020 doručila súdu žalobcami jej udelené splnomocnenie na celé konanie, súd tejto písomnosti však nevenoval patričnú pozornosť a žiadnym spôsobom na ňu procesne nereflektoval. Zástupca žalobcov na predmetné pojednávanie sa nedostavil a o jeho konaní včas zrejme sa ani nedozvedel. Súd pojednávanie vykonal v neprítomnosti žalobcov (predvolanie im bolo doručené fikciou doručenia) a na tomto vec aj meritórne rozhodol v neprospech žalobcov zamietnutím žaloby v celom rozsahu.

13. Odvolací súd musí konštatovať, že zhora opísaný postup súdu prvej inštancie je procesne nesprávny, pretože súd absolútne neprihliadol na tú skutočnosť, že nielen žalovaný, ale už aj žalujúca strana v spore je zastúpená zástupcom splnomocneným na celé konanie (§110 ods. 1 CSP). V zmysle §178 ods. 1 CSP zástupcu žalobcov súd mal na pojednávanie predvolať a predvolanie mu mal doručiť tak, aby tento mal dostatok času na prípravu, spravidla najmenej 5 dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§178 ods. 2 CSP), umožniac mu tak riadne a kvalifikovane uplatňovať práva žalobcov v tomto súdnom spore. Tým, že súd takto nepostupoval, žalujúcej strane tak znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

14. Z toho dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok podľa §389 ods. 1 písm. b) CSP mohol jedine zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§391 ods. 1 CSP). Z §389 ods. 1 písm. b) CSP pre odvolací súd vyplýva povinnosť vždy zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie v prípade, že ten v konaní predchádzajúcom vydaniu odvolacím súdom preskúmvaného rozhodnutia postupoval v rozpore so zákonom tým spôsobom, že takéto konanie bezprostredne malo za následok porušenie práva strany sporu na spravodlivé súdne konanie a rozhodnutie vo veci v jej neprospech.

15. Povinnosťou súdu prvej inštancie v tomto ďalšom konaní bude predovšetkým dôsledne dbať na to, aby sporovým stranám nebola odopretá realizácia platným procesným poriadkom im priznaných oprávnení za účelom účelného uplatnenia alebo bránenia práva proti druhej strane v spore. Za tým účelom vo veci nariadi pojednávanie, na ktorom vykoná dokazovanie v rozsahu potrebnom na riadne zistenie skutkového stavu prihliadajúc pri tom nielen na tvrdenia a dôkazy prezentované v žalobe, ale aj na relevantné vecné argumenty žalobcov obsiahnuté v samotnom odvolaní. Spotrebiteľskú zmluvu zároveň podrobí dôslednej kontrole z hľadiska, či podmienky zmluvy, na ktoré žalobcovia upozorňujú, (nie) sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a predovšetkým z hľadiska, či tieto (ne)môžu pre žalobcov privodiť priaznivé rozhodnutie v podobe vyhovenia ich žalobnému návrhu, ako ho tieto podanou žalobou uplatnili. V prípade potreby aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí dôkaz, ak to bude nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§295 CSP). Vec právne posúdi podľa príslušných ustanovení jednotlivých zákonov, ktoré pri svojom rozhodovaní bude aplikovať, majúci pri tom na zreteli, že právna kvalifikácia uplatnených nárokov je vecou súdu, nie žalobcov. V novom rozhodnutí, a to bez ohľadu na to, či toto vyznie v prospech žalobcov alebo naopak v prospech žalovaného, súd sa vysporiada so všetkými relevantnými tvrdeniami a právnymi argumentmi sporových strán a bude dbať, aby odôvodnenie rozsudku vyhovovalo zákonným požiadavkám ustanoveným v §220 ods. 2 CSP.

16. Pre účely ďalšieho konania bude tiež potrebné odstrániť pretrvávajúce nedostatky splnomocnenia pre B.. Ž. udelené žalobkyňou 3, o ktorom odvolací súd v tomto štádiu konania nemá pochybnosti len s prihliadnutím na osvedčovaciu doložku obecného úradu a podpisu žalobkyne 3 jej priezviskom, hoci v samotnom texte splnomocnenia, zrejme nedopatrením, naďalej absentuje označenie žalobkyne 3 aj jej priezviskom (táto je označená len vysokoškolským titulom a krstným menom).

17. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie **n i e** je prípustné.